

Autor: Małgorzata Wawrowska

TEMAT: Bombke, Trombke, Pompke..., czyli Aurelia Jedwabińska.

Charakterystyka głównej bohaterki powieści Małgorzaty Musierowicz „Opium w rosole”

Cele operacyjne:

Uczeń:

- wie, z jakich części składa się charakterystyka postaci,
- tworzy plan charakterystyki postaci,
- gromadzi i porządkuje słownictwo dotyczące poszczególnych części charakterystyki,
- wyszukuje w tekście fragmenty dotyczące poszczególnych części charakterystyki,
- wyraża własną opinię na temat postępowania bohaterki.

Cele operacyjne dotyczące ucznia dyslektycznego bądź ucznia z obniżonymi wymaganiami z opinią z PPP (indywidualizacja procesu nauczania)

Uczeń:

- prawidłowo wpisuje do krzyżówki hasła związane z przedstawieniem postaci,
- zaznacza w tekście fragmenty dotyczące wyglądu bohaterki,
- wyszukuje w diagramie i prawidłowo zaznacza słownictwo dotyczące cech charakteru i zachowania bohaterki,
- porządkuje słownictwo, wpisując je odpowiednio po prawej i lewej stronie schematu,
- wyszukuje w słowniku znaczenie nieznanymi słów,
- uzasadnia różnice w zachowaniu bohaterki w domu rodzinnym i u obcych ludzi,
- wybiera odpowiednie wyrażenia oceniające postać,
- porządkuje je i uzupełnia, tworząc logiczny i spójny tekst.

Metody i formy pracy

- praca indywidualna,
- praca z tekstem powieści.

Metody i formy pracy ucznia dyslektycznego bądź ucznia z obniżonymi wymaganiami z opinią z PPP:

- praca indywidualna,
- krzyżówka,
- wykreślanka (diagram),
- praca z tekstem powieści,
- ze słownikiem,
- uzupełnianka.

Pomoce:

- karty pracy z ćwiczeniami dla uczniów dyslektycznych bądź uczniów z obniżonymi wymaganiami z opinią z PPP (załącznik 1, 2, 3, 4),
- słownik języka polskiego.

III. Przebieg zajęć

Uczeń:

- wymienia z czego składa się charakterystyka postaci (wstęp, rozwinięcie, zakończenie),
- podaje, informacje, które warto zamieścić we **wstępie** (np. skąd znamy postać?, wiek, informacje o rodzinie, miejscu zamieszkania itp.), w **rozwinięciu** (opis wyglądu zewnętrznego, stylu ubierania i opis cech charakteru z uzasadnieniem i przykładami zachowań bohatera), w **zakończeniu** (ocena postaci, przywołanie opinii innych osób na temat postaci),
- tworzy plan charakterystyki postaci,
- gromadzi i porządkuje słownictwo dotyczące poszczególnych części charakterystyki,

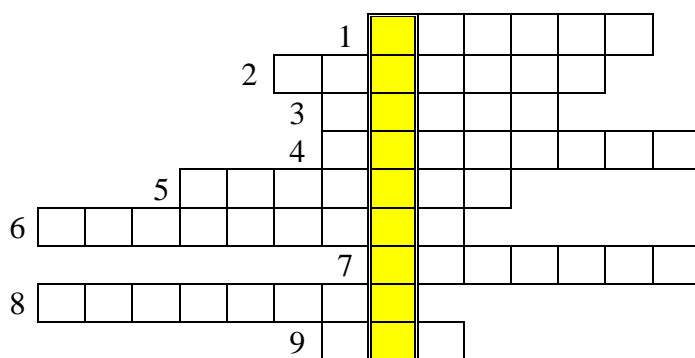
- wyszukuje w tekście fragmenty dotyczące poszczególnych części charakterystyki,
- wyraża własną opinię na temat postępowania bohaterki,
- pisze charakterystykę.

Uczeń dyslektyczny bądź uczeń z obniżonymi wymaganiami z PPP otrzymuje zestaw poleceń odpowiadających poszczególnym częściom charakterystyki:

Załącznik nr 1

1. Czy pamiętasz, jaka powinna być pierwsza część charakterystyki postaci? Jeśli nie, to wpisz do krzyżówki hasła związane z tą częścią, a poniżej – hasło powstałe w kolorowej kolumnie.

1. W jakim mieście mieszka Aurelia Jedwabińska?
2. Przy jakiej ulicy mieszka?
3. Ile lat ma bohaterka, kiedy poznajemy ją w powieści?
4. Fałszywe imię Aurelii.
5. Do obcych ludzi przychodzi na
6. Imię taty Aurelii.
7. Jedno z fałszywych nazwisk bohaterki.
8. Jak nazywa się sąsiadka, która opiekuje się Aurelią pod nieobecność rodziców?
9. Imię mamy Aurelii.

2. Druga część charakterystyki to opis wyglądu postaci

Załącznik nr 2

Przeczytaj poniższe fragmenty „Opium w rosole”. Zaznacz pętlami wyrazy i zdania, które opisują wygląd Aurelii Jedwabińskiej.

Obejrzał się. Dzieciak. W dodatku dziewczynka. Dziwaczna jakaś, o ile on się znał na dzieciach. Drobną była i chuda, nóżki miała jak zapalki, buzię brzydką – wyrazistą i komiczną z oczkami jak czarne wiśnie i plackowatymi rumieńcami w kolorze malin. Rozciągając usta w szerokim uśmiechu, szła teraz za Maćkiem krok w krok i wymachiwała rękami. Unosiła ramiona lub nimi wruszała, a przy tym co jakiś czas wybuchała monotonnym, rozdzierającym kaszlem, brzmiącym tak, jakby miała zamiar wycharczeć z siebie płuca. (...)

Pani Marta była kobietą słusznej postury, toteż gdy otworzyła drzwi, wzrok jej zawisł na wysokości metra siedemdziesiąt, gdzie w powietrzu nie było nawet muchy. Dopiero na bąknięte gdzieś z dołu „dzień dobry” opuściła oczy i ujrzała na progu chudą niedużą dziewczynkę. Dziecko mogło mieć ze sześć lat. Ustrojono je w drogi kożuszek z prawdziwego mohairu, takiż puszysty szalik oraz eleganckie skórzane botki zagraniczne na grubej plastikowej podeszwie. (...)

Wodziła lśnącymi oczami od jednej osoby do drugiej i radośnie wtórowała każdemu wybuchowi śmiechu. Mocne rumieńce wystąpiły na jej pociągłą buzię, nakrytą czarną, sztywną i błyszczącą czupryną sterczącą na wszystkie strony. Po obu stronach głowy wykwitwały z tych sterczących kosmyków duże różowe uszy, łączące się w wesołą całość z cienkim, spiczastym noskiem – a to przy pomocy nadzwyczaj szerokiego uśmiechu. „Istny język” – pomyślała pani Marta, sięgając po kluski. (...)

3. Teraz kolej na najważniejszą część charakterystyki – opis cech charakteru i zachowania. **(Załącznik nr 3)**

a) W diagramie wyszukaj i zamaluj czerwonym kolorem nazwy cech, które Aurelia wykazywała w domu rodzinnym, wobec rodziców, a zielonym – nazwy cech, które miała będąc Genowefą. Jeden przymiotnik został już zaznaczony. Sprawdź w słowniku języka polskiego jego znaczenie.

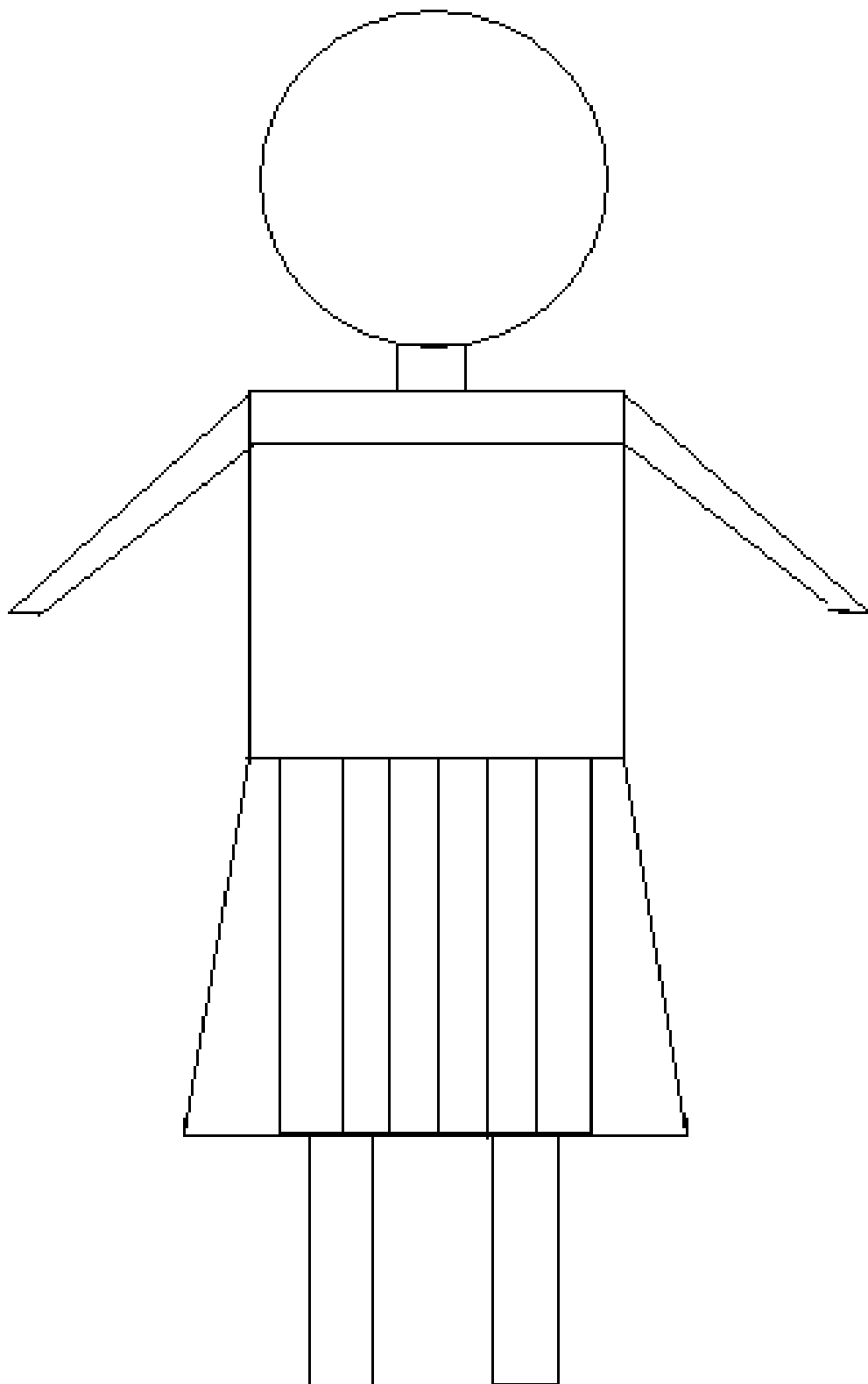
Jakim kolorem go pomalujesz?

Uwaga: Niektóre wyrazy się krzyżują. Wyrazy odczytujemy poziomo, pionowo i po skosie. Niektóre określenia są kilkuwyrazowe.

Z	J	D	G	B	M	E	U	Z	Y	K	S	H	T	R
A	L	I	W	A	P	A	T	Y	C	Z	N	A	O	N
M	F	E	E	O	M	I	Ł	A	B	J	C	K	D	I
K	R	U	C	Z	U	C	I	O	W	A	H	I	M	E
N	Z	W	Y	S	H	V	J	K	M	X	Ł	C	Ą	P
I	K	K	W	D	N	C	G	L	A	Ó	H	U	B	O
Ę	R	T	E	I	M	U	S	R	Ś	R	W	F	I	S
T	U	Y	S	Y	M	P	A	T	Y	C	Z	N	A	Ł
A	Ł	I	O	A	W	A	W	K	P	M	J	A	A	U
W	V	Z	Ł	S	K	R	Y	T	A	U	A	I	S	S
S	Ę	G	A	D	A	T	L	I	W	A	X	Ś	J	Z
O	T	Y	D	Ż	E	A	M	N	H	O	L	M	N	N
B	Z	Y	L	J	D	I	I	O	C	S	J	I	P	A
I	C	I	E	K	A	W	S	K	A	R	W	A	N	I
E	W	Z	A	G	F	J	F	E	J	Ą	S	Ł	Y	B
A	N	I	E	W	D	Z	I	Ę	C	Z	N	A	H	D

b) Cechy, które zaznaczyłeś/zaznaczyłaś na czerwono, wpisz po lewej stronie schematu, a te, które zaznaczyłeś na zielono – po prawej stronie. **(Załącznik nr 4)**

c) Po obu stronach schematu krótko uzasadnij, dlaczego Aurelia inaczej zachowywała się wobec rodziców, a inaczej wobec ludzi, do których przychodziła na „obiadki”.

Praca domowa:

Dokończ pisanie charakterystyki.

Praca domowa dla ucznia dyslektycznego bądź ucznia z obniżonymi wymaganiami z opinią z PPP:

Każdą charakterystykę należy zakończyć oceną postaci. Zastanów się, jak ocenisz postępowanie Aurelii Jedwabińskiej. Oto propozycje zwrotów, które możesz (ale nie musisz) zastosować. Wybierz te, które odpowiadają Twoim odczuciom, uzupełnij je, wytnij i przyklej na kartkę tak, aby tworzyły spójny i logiczny tekst. Uważaj, aby w sąsiadujących ze sobą zdaniach wyrazy nie powtarzały się (w razie potrzeby wytnij je i wpisz swoje). Zdania zaczynaj wielką literą.

- *Bardzo podoba mi się postać Aurelii, ponieważ ...*

- *Nie podoba mi się postać Aurelii, ponieważ ...*

- *Uważam, że bohaterka była złym, rozpieszczonym dzieckiem, które nie umiało docenić tego, że wszyscy się dla niej poświęcają i ...*

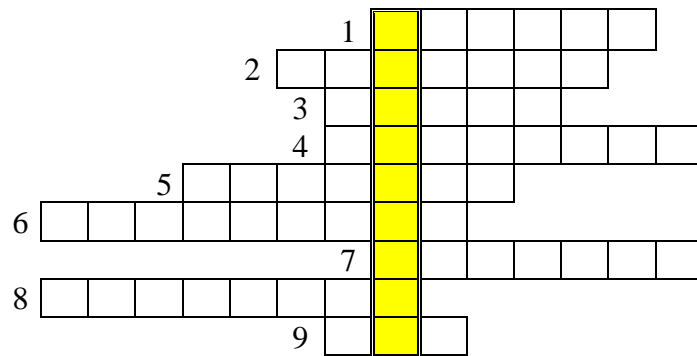
- *Ujęła mnie swoją serdecznością i wrażliwością oraz ...*

- *Na początku książki Aurelia wydawała mi się tylko natrętnym i wścibskim dzieckiem, które nie rozumie problemów dorosłych. Jednak zagłębiając się coraz bardziej w lekturę, zmieniłem zdanie, ponieważ ...*

- *Uważam, że Aurelii Jedwabińskiej nie można ocenić jednoznacznie. Z jednej strony... .., jednak należy pamiętać, że i dlatego współczuję tej małej bohaterce.*

Przedstawienie postaci (Załącznik nr 1)

1. W jakim mieście mieszka Aurelia Jedwabińska?
2. Przy jakiej ulicy mieszka?
3. Ile lat ma bohaterka, kiedy poznajemy ją w powieści?
4. Fałszywe imię Aurelii.
5. Do obcych ludzi przychodzi na ...
6. Imię taty Aurelii.
7. Jedno z fałszywych nazwisk bohaterki.
8. Jak się nazywa sąsiadka państwa Jedwabińskich, która opiekuje się Aurelią pod nieobecność rodziców?
9. Imię mamy Aurelii.

Załącznik nr 2

Przeczytaj poniższe fragmenty „Opium w rosole”. Zaznacz pętlami wyrazy i zdania, które opisują wygląd Aurelii Jedwabińskiej.

Obejrzał się. Dzieciak. W dodatku dziewczynka. Dziwaczna jakaś, o ile on się znał na dzieciach. Drobną była i chuda, nóżki miała jak zapalki, buzię brzydką – wyrazistą i komiczną z oczkami jak czarne wiśnie i plackowatymi rumieńcami w kolorze malin. Rozciągając usta w szerokim uśmiechu, szła teraz za Maćkiem krok w krok i wymachiwała rękami. Unosiła ramiona lub nimi wzruszała, a przy tym co jakiś czas wybuchała monotonnym, rozdzierającym kaszlem, brzmącym tak, jakby miała zamiar wycharczeć z siebie płuca. (...) Pani Marta była kobietą słusznej postury, toteż gdy otworzyła drzwi, wzrok jej zawisł na wysokości metra siedemdziesiąt, gdzie w powietrzu nie było nawet muchy. Dopiero na bąknięte gdzieś z dołu „dzień dobry” opuściła oczy i ujrzała na progu chudą niedużą dziewczynkę. Dziecko mogło mieć ze sześć lat. Ustrojono je w drogi kożuszek z prawdziwego mohairu, takiż puszysty szalik oraz eleganckie skórzane botki zagraniczne na grubej plastikowej podeszwie. (...) Wodziła lśnącymi oczami od jednej osoby do drugiej i radośnie wtórowała każdemu wybuchowi śmiechu. Mocne rumieńce wystąpiły na jej pociągłą buzię, nakrytą czarną, sztywną i błyszczącą czupryną sterczącą na wszystkie strony. Po obu stronach głowy wykwitwały z tych sterczących kosmyków duże różowe uszy, łączące się w wesołą całość z cienkim, spiczastym noskiem – a to przy pomocy nadzwyczaj szerokiego uśmiechu. „Istny język” – pomyślała pani Marta, sięgając po kluski. (...)

Opis cech charakteru i zachowania (Załącznik nr 3)

W diagramie wyszukaj i zamaluj czerwonym kolorem nazwy cech, które Aurelia wykazywała w domu rodzinnym, wobec rodziców, a zielonym – nazwy cech, które miała, będąc Genowefą.

Uwaga!

Niektóre wyrazy się krzyżują. Słowa odczytujemy poziomo, pionowo i po skosie.

Z	J	D	G	B	M	E	U	Z	Y	K	S	H	T	R
A	L	I	W	A	P	A	T	Y	C	Z	N	A	O	N
M	F	E	E	O	M	I	Ł	A	B	J	C	K	D	I
K	R	U	C	Z	U	C	I	O	W	A	H	I	M	E
N	Z	W	Y	S	H	V	J	K	M	X	Ł	C	Ą	P
I	K	K	W	D	N	C	G	L	A	Ó	H	U	B	O
Ę	R	T	E	I	M	U	S	R	Ś	R	W	F	I	S
T	U	Y	S	Y	M	P	A	T	Y	C	Z	N	A	Ł
A	Ł	I	O	A	W	A	W	K	P	M	J	A	A	U
W	V	Z	Ł	S	K	R	Y	T	A	U	A	I	S	S
S	Ę	G	A	D	A	T	L	I	W	A	X	Ś	J	Z
O	T	Y	D	Ż	E	A	M	N	H	O	L	M	N	N
B	Z	Y	L	J	D	I	I	O	C	S	J	I	P	A
I	C	I	E	K	A	W	S	K	A	R	W	A	N	I
E	W	Z	A	G	F	J	F	E	J	Ą	S	Ł	Y	B
A	N	I	E	W	D	Z	I	Ę	C	Z	N	A	H	D

Opis wyglądu postaci (Załącznik nr 4)

Wpisz w odpowiednie miejsca schematu wyrazy i wyrażenia określające wygląd zewnętrzny Aurelii Jedwabińskiej.

